

Sygn.akt

III AUa 1247/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **7 marca 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Alicja Podczaska
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Marta Pańczyk-Kujawska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **7 marca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **J. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **18 września 2012 r.** sygn. akt **III U 454/11**

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1247/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją wydaną 23 sierpnia 2010 r. odmówił J. G. przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Na uzasadnienie tak określonego stanowiska, podał że wnioskodawczyni na datę 1 stycznia 1999 r. nie wykazała 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a to w związku z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zmianami). Niezależnie od tego, organ rentowy podał, iż na tę datę wnioskodawczyni legitymuje się łącznym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 25 lat, 7 miesięcy i 28 dni.

W odwołaniu skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu J. G. naprowadziła, że decyzja organu rentowego jest nietrafna i wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do dochodzonego świadczenia. W obszernym uzasadnieniu podniosła, że podważanie wiarygodności, wydanego jej przez pracodawcę, świadectwa pracy w szczególnych warunkach z 3 grudnia 2001r. jest nieuzasadnione, bowiem było ono wielokrotnie weryfikowane, zarówno przez stronę pozwaną jak i (...) Urząd Pracy w sprawie o świadczenie przedemerytalne. Odwołująca podała, iż w czasie zatrudnienia w Zakładach (...) w T., wykonywała czynności przy produkcji konserw, „które odbywały się w chłodnio-magazynach, gdzie panowała temperatura poniżej zera stopnia Celsjusza”. Na potwierdzenie powyższych okoliczności wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych świadków.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie w uzasadnieniu podając, tę samą argumentację, która legła u podstaw zaskarżonej decyzji, a dodatkowo wskazując na treść pisma z dnia 18 marca 2010 r. sporządzonego przez (...) Zakłady (...) SA będącej następcą prawnym pracodawcy wnioskodawczyni w spornym okresie – z którego to dokumentu wynika, iż poza okresem od 1 września – 3 grudnia 2001 r. nie pracowała ona w szczególnych warunkach oraz na treść świadectwa pracy w szczególnych warunkach z daty 18 marca 2010 r. potwierdzającego tenże fakt.

Rozpoznając odwołanie Sąd I instancji wyrokiem wydanym 3 lutego 2011 r. zmienił kwestionowaną decyzję, poprzez przyznanie wnioskodawczyni prawa do dochodzonej emerytury, począwszy od 12 sierpnia 2010 r.

Wobec zaskarżenia apelacją powyższego orzeczenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z 13 kwietnia 2011 r. o sygn. akt III AUa 210/11 uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu, przekazując temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania z uwagi na przedwczesność wydanego rozstrzygnięcia.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, zgromadzone w sprawie, przez Sąd I instancji, dowody – tak z zeznań świadków, jak i wnioskodawczyni oraz analiza dokumentów z jej akt osobowych nie pozwalają na przyjęcie, że podstawa zaliczenia J. G., obu spornych okresów do stażu pracy w warunkach szczególnych, rzeczywiście istnieje i z tej to właśnie przyczyny wskazał na konieczność ponownego rozpoznania sprawy i ponowienie wszystkich dotychczasowych dowodów, zarówno osobowych jak i z dokumentów, przy jednoczesnym wskazaniu, które z nich i w jakiej części zostały poddane analizie. Sąd Apelacyjny dodał, że rzeczą Sądu I instancji będzie, rozważenie możliwości przeprowadzenia dowodu z akt osobowych występujących w sprawie świadków, dopuszczenie dowodu z zeznań osoby wytypowanej przez zakład pracy wnioskodawczyni, a nadto rozważenie, celowości powołania odpowiedniego biegłego, celem wydania opinii dotyczącej oceny charakteru pracy odwołującej.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu wyrokiem z dnia 18 września 2012 r., sygn. akt III U 454/12 oddalił odwołanie J. G..

Sąd wskazał w pierwszej kolejności na niesporne okoliczności w sprawie tj. wiek wnioskodawczyni, ilość okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r., nie przystąpienie przez odwołującą do OFE, a także na treść przedłożonych przez nią dokumentów tj.: świadectwa pracy z 3 grudnia 2001 r. oraz świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z tej samej daty. Sąd podał, że przedmiotem sporu w sprawie był charakter pracy J. G. w Zakładach (...) w T. od 1 sierpnia 1975 r. do 31 maja 1978 r. oraz od 16 października 1978 r. do 30 czerwca 1995 r.

Sąd ustalił, że J. G. pracowała w (...) SA (...) Zakłady (...) w T. od 7 września 1973 r. Do 31 lipca 1974 r. wykonywała prace robotnika niewykwalifikowanego przy robotach lekkich w magazynie konserw, zaś od 1 sierpnia 1974 r. przeniesiono

ją do pracy przy pakowaniu szynki i konserw. W okresie od 1 sierpnia 1975 r. do 30 czerwca 1982 r. i od 1 września 1982 r. do 21 stycznia 1985 r. pracowała na stanowisku robotnika magazynowego w magazynie konserw, zaś od 1 lipca 1982 r. do 31 sierpnia 1982 r. była oddelegowana do pracy w chłodni składowej. Od 22 stycznia 1985 r. do 30 kwietnia 1988 r. pracowała jako robotnik pomocniczy w magazynie konserw, zaś od 1 maja 1988 r. do 30 czerwca 1995 r. ponownie pracowała jako robotnik magazynowy. Z dniem 1 lipca 1995 r. zmieniono jej angaż na stanowisko konserwiarza, na którym pracowała do 28 lutego 2001 r. Sąd uznał, że z wyłączeniem okresu od 1 lipca 1982 r. do 31 sierpnia 1982 r. oraz okresu urlopu wychowawczego od 1 czerwca 1978 r. do 15 października 1978 r. J. G. pracowała w chłodni – magazynie gdzie trafiały szynki z gotowania i parzenia. Szynki te były już zapakowane w puszki o wagach 11 kg, 5 kg i 1,5 kg, część z nich była w blokach o wadze 5 kg zapakowana w folię. Wnioskodawczyni pakowała je do wysyłki. Pobierała je z chłodni, czyściła w specjalnej maszynie z tłuszczu lodu i brudu i pakowała do kartonów. Szynki luzem czyściła ręcznie przy pomocy czyściwa. Do przewożenia puszek używała wózka. Zajmowała się też kładzeniem puszek na taśmę, by można było przykleić etykiety. W magazynie panowała niska temperatura, wymagająca specjalnego ciepłego ubioru, ale nie była ona niższa od 0^(o)C.

Dokonując oceny prawnej sprawy Sąd przywołał art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 3 i 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zmianami) i wskazał, że sporne jest legitymowanie się przez wnioskodawczynię 15 – letnim stażem pracy przed 1 stycznia 1999 r., zaś o tym czy jej praca może zostać zaliczona do prac w warunkach szczególnych decyduje to, czy pracowała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku wymienionym w wykazie ujętym w załączniku do w/w rozporządzenia Rady Ministrów oraz w wydanym na jego podstawie zarządzeniu nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urz. Min. Rol. Leś. i Gosp. Żyw. Nr 2 z 1988 r.).

Celem przesądzenia tej kwestii Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego specjalisty z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, który w opinii z 30 czerwca 2012 r. stwierdził, że praca wnioskodawczyni w spornym okresie nie była pracą w warunkach szczególnych. Biegły wskazał, że trudno przyjąć, iż w magazynie w którym pracowała panowała stale temperatura poniżej 0°C, trudno bowiem w takich warunkach byłoby jej usuwać szron, oblodzenie czy tłuszcz z konserw, zaś konserwy nie wymagają przechowywania w temperaturze poniżej 0°C. Biegły podkreślił, że ujemna temperatura mogła być w chłodni z której odwołująca transportowała wózkiem produkty w puszkach do czyszczenia, etykietowania i pakowania, jednakże nie przebywała ona w tym pomieszczeniu stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wobec zgłoszenia zarzutów przez wnioskodawczynię, Sąd przeprowadził dowód z opinii uzupełniającej tego samego biegłego, który po ustosunkowaniu się do nich podtrzymał wnioski opinii głównej. Sąd uznał sporządzone przez biegłego opinie za wiarygodne, zaś zgłoszone do nich zarzuty za bezzasadne. Opinie w ocenie Sądu są rzetelne, pełne, jasne, fachowe i zostały wyczerpująco uzasadnione, w pełni odpowiadając na wszystkie postawione przez Sąd pytania. Biegły w oparciu o zeznania wnioskodawczyni i słuchanych w sprawie świadków oraz o akta osobowe odniósł się do czynności przez nią wykonywanych w poszczególnych okresach pracy na stanowisku robotnika magazynowego, przy uwzględnieniu wykonywanych czynności, specyfiki wydziału na jakim pracowała, etapu procesu technologicznego na jakim były wykonywane. Sąd podkreślił, że w opinii ustnej biegły szczegółowo odniósł się do zarzutów sformułowanych przez skarżącą jak i oświadczeń składanych przez nią na rozprawie.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu uznał, że J. G. nie spełnia warunku legitymowania się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przed 1 stycznia 1999 r., koniecznym do przyznania jej prawa do dochodzonego świadczenia i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok w całości zaskarżyła J. G., która zarzuciła:

- niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia art. 217 § 2 kpc, poprzez bezzasadne oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu technologii przetwórstwa mięsnego,

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia art. 233 § 1 kpc, poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób jednostronny i sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, kwestionowała w szczególności oparcie orzeczenia na opinii biegłego przy jednoczesnym odrzuceniu zeznań współpracujących z nią świadków,
- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że w okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w T. w latach 1973 – 2001 nie wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych,
- naruszenie prawa materialnego.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji poprzez orzeczenie, że nabyła prawo do emerytury w obniżonym wieku w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu, bowiem wyrok Sądu Okręgowego jest – w ocenie tut. Sądu - wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu, zaś w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie występują jakiegokolwiek przesłanki zaskarżenia mogące wyrok ten wzruszyć, w szczególności te, które Sąd II instancji ma na uwadze z urzędu (art. 378 § 1 kpc).

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne jak i prawne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjmuje je jako swoje. Przeprowadził on wyczerpujące postępowanie dowodowe, które pozwoliło na uznanie, że wnioskodawczyni w trakcie zatrudnienia w Zakładach (...) w T. nie wykonywała pracy w warunkach szczególnych. Odnosząc się do treści apelacji dodać wypadnie, że Sąd zasadnie oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego specjalisty z zakresu technologii przetwórstwa mięsnego, bowiem wydana w sprawie opinia biegłego specjalisty z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, uzupełniona w obecności apelującej jest pełna, wiarygodna, odpowiada zarówno na pytania Sądu jak zarzuty wnioskodawczyni, w związku z czym nie zachodziła potrzeba uzupełnienia postępowania o kolejną opinię, a uwzględnienie zgłoszonego wniosku prowadziłyby do przewlekłości postępowania. Podkreślić należy, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony, tak długo aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (vide – wyrok Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2005 r. o sygn. akt II UK 103/04, LEX nr 602702; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 16 stycznia 2013 r. o sygn. akt III AUa 1017/12, LEX nr 1264427).

J. G. domagała się przyznania jej emerytury wynikającej z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zmianami) który stanowi, że ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Z kolei art. 184 pozwala stosować art. 32 do osób urodzonych po 1 stycznia 1949 r., pod warunkiem, iż do 31 grudnia 1998 r. osiągnęli wymagany okres składkowy i nieskładkowy oraz okres pracy w warunkach szczególnych. Definicję ustawową "pracy w szczególnych warunkach" zawiera art. 32 ust. 2 wyżej powołanej ustawy. Zgodnie z tym przepisem, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.), aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku. Ust. 4 tego artykułu stanowi, że "wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych". Te "dotychczasowe przepisy" to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wnioskodawczyni winna

więc wykazać w toku postępowania, iż wykonywała prace w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 15 lat. Apelująca domagała się, by wykonywaną przez nią pracę w trakcie zatrudnienia w Zakładach (...) w T. zakwalifikować jako prace wymienione w dziale X poz. 7 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. tj. jako prace w chłodniach składowych i przyzakładowych o temperaturze wewnętrznej poniżej 0°C, winna więc pracować stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w temperaturze poniżej 0°C. Jak wynika z podzielanych przez tut. Sąd ustaleń Sądu Okręgowego wnioskodawczyni z uwagi na charakter wykonywanej pracy nie mogła wykonywać czynności wynikających z jej zeznań jak i współpracujących z nią świadków w ujemnej temperaturze. Jak wskazał w ślad za biegłym Sąd I instancji usuwanie szronu, brudu i oblodzenia w temperaturze poniżej zera byłoby znacznie utrudnione, także naklejanie etykiet klejem na bazie wody byłoby niemożliwe w podawanej przez wnioskodawczynię i świadków temperaturze -3°C czy - 4°C. Powyższe okoliczności, wraz z zeznaniami świadka J. W. i okolicznością oddelegowania J. G. w okresie od 1 lipca 1982 r. do 31 sierpnia 1982 r. do pracy w chłodni zakładowej wskazują na prawidłowość ustaleń Sądu Okręgowego odnośnie temperatury panującej w magazynie w którym pracowała. Tym samym jej praca nie może zostać uznana za pracę w warunkach szczególnych, pomimo że udawała się po konserwy do chłodni gdzie niewątpliwie panowała ujemna temperatura, gdyż pozostałe czynności wykonywała w magazynie w którym nie było takich warunków. Nie pracowała więc stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w chłodni składowej czy to przyzakładowej o temperaturze wewnętrznej poniżej 0°C.

W tym stanie rzeczy apelacją jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu stosownie do dyspozycji art. 385 kpc.

Zarządzenie:

(...)

(...)